

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/54/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220203375
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2220203375.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. O., nar. X. G. XXXX, trvale pobytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, matky: L. O. U., nar. XX. C. XXXX, trvale pobytom T. R., D. XXX a otca: C. O., nar. XX. O. XXXX, trvale pobytom B., T. XXX/XX, zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou: JUDr. Y. G., trvale pobytom D. H. XXX/X, G. N., adresa pre doručovanie: K. U. XXXX, N. E., o zmene úpravy rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 10. decembra 2020 č.k. 5P/44/2020-137 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol výrokom I. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou K. každý týždeň v sobotu a v nedeľu od 9,00 hod. do 12,30 hod. na byte otca v H., na T. ulici za prítomnosti matky; výrokom II. uložil matke povinnosť dieťa pripraviť na styk a zúčastniť sa styku na byte otca v H.; výrokom III. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania; výrokom IV. uviedol, že týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 3. októbra 2020 (správne 10. marca 2020) č.k. 5P/62/2019-53 a napokon výrokom V. zrušil neodkladné opatrenie vydané dňa 8. októbra 2020 č.k. 5P/44/2020-22. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne ustanovením § 25 ods. 1 a 2, § 30 ods. 1 z.č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZR“), čl. 41 ods. 4 ústavy SR, čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Vecne dôvodil, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je dôvodné styk ponechať v uvedenom rozsahu s minimálnym predĺžením o pol hodinu, keď dieťa sa potrebuje po návrate domov naobedovať a následne chodí spať. Dodal, že záujem dieťaťa si vzhľadom na zistený zdravotný stav vyžaduje naďalej úpravu styku v prítomnosti matky, pri ktorom dieťa cíti väčšie bezpečie a skutočnosť, že spôsob styku takto prebiehal až do septembra 2020. Mal za to, že je nevyhnutné, aby citový vzťah medzi rodičmi a deťmi bol udržiavaný od útleho veku dieťaťa, pričom v danom prípade sú vytvorené podmienky na to, aby sa otec mohol stýkať s dieťaťom zatiaľ počas víkendov každý týždeň, čo postačuje na vytváranie citových väzieb dieťaťa do dvoch rokov, ktoré si ešte celkom nepamätá tieto stretnutia a má šancu si vytvárať svoj vzťah k druhému rodičovi a neskôr tento vzťah objektívne hodnotiť, bez ohľadu na ovplyvňovanie zo strany druhého rodiča. Skutočnosť, že dieťa je častejšie choré, tu je potrebné, aby obaja rodičia citlivo pristupovali k dieťaťu práve z dôvodu, že nie sú prítomní súčasne v jeho živote. Dodal, že vzhľadom na vek maloletej 19 mesiacov, jej denný režim, spánok 2x za deň, skutočnosť, že je stále kojená si vyžaduje upraviť styk za prítomnosti matky tak, ako bol upravený doposiaľ s tým, že tento styk postupne bude môcť byť aj v neprítomnosti matky. Zdôraznil, že rodičia sa musia snažiť vzájomne komunikovať o problémoch týkajúcich sa dieťaťa, informovať sa o možnej poradenskej službe na nápravu niektorých stavov u dieťaťa, kde je nevyhnutná prítomnosť aj otca, daný stav si vyžaduje od oboch rodičov vysokú empatiu a trpezlivosť.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej. Dôvodila, že napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie čiastočne vyhovel návrhu otca a uložil matke maloletého dieťaťa povinnosť každú sobotu a nedeľu v mesiaci od 9,00 hod. do 12,30 hod. odovzdať maloletú otcovi v H. na byte, ktorý má údajne prenajatý a nepretržite sa zúčastniť tohto styku. Namietala, že ostatný rozsudok vo veci úpravy práv a povinností rodičov nadobudol právoplatnosť v máji 2020 a otec bez akéhokoľvek dôvodu podal návrh na jeho zmenu 30. septembra 2020. Maloletá je ešte stále dojčená, otec mal možnosť sa s maloletou stretávať v rodinnom dome matky, kde má zabezpečené absolútne súkromie a samostatnú izbu, otec nevyužíval jemu určený časový priestor. Zdôraznila, že na dohodu uzatvorenú medzi rodičmi v ostatnom rozhodnutí pristúpila napriek tomu že si bola vedomá, že s maloletou nebude ako matka sama tráviť ani jeden víkend. Vzhľadom na vek maloletej bol rozsah styku stanovený nadštandardne, otec ho nevyužíval a návrh na zmenu podal z dôvodu, že mu matka styk neumožňuje, čo sa však nezakladá na pravde. Dodala, že umožňovala styk aj matke otca, pričom táto sa zaoberá okultistickými vedami a povykľadala jej cedulky do izieb, radila ako sa má pozitívne postaviť k otcovi, aby vysielala pozitívne signály. Zdôraznila, že nemá záujem brániť ani starej matke aby sa stretávala s maloletou K., avšak nie v jej rodinnom dome. Pokiaľ ide o stretávanie sa a pestovanie súrodeneckých vzťahov maloletej K. s druhou dcérou otca maloletej, dieťa z predchádzajúceho vzťahu uviedla, že až do odchodu otca maloletej zo spoločnej domácnosti otec maloletej ani raz svoju dcéru, maloletú E. nepriniesol a neukázal jej sestru. Zdôraznila, že ostatným rozhodnutím jej nebola uložená žiadna povinnosť a napriek tomu umožňovala otcovi stretávať sa s maloletou K. a nemá ani v budúcnosti záujem mu v styku brániť, otec svoj časový priestor nevyužíval a napriek tomu ju súd „odmenil“ zmenou rozsudku už po pol roku a to tak, že ona má z miesta svojho bydliska v T. R. každý týždeň v sobotu a v nedeľu odovzdať dieťa otcovi v H. a tráviť tam s ním čas v neznámom byte, ktorý možno ani neexistuje, pričom otec nikdy nemal problém sám sa stretnúť s dcérou v jej rodinnom dome, kde je k dispozícii izba maloletej a pre ňu známe prostredie a otec v tomto prostredí môže nadobudnúť rodičovské zručnosti. Zdôraznila, že maloletá otca ani nepozná, keďže odišiel od nich, keď mala dva mesiace. K otcovi namietanému incidentu uviedla, že raz v čase trvania návštevy otca i s jeho matkou musela odísť z T. R. si niečo vybaviť a nestihla sa vrátiť na 12,00 hod., keď jej mal otec maloletú vrátiť, telefón mala vybitý a meškala asi 45 minút, na čo už bola privolaná hliadka policajného zboru. Uviedla, že po podaní návrhu súd nariadil neodkladné opatrenie bez akéhokoľvek zákonného dôvodu, podala voči nemu odvolanie, o ktorom doposiaľ odvolací súd nerozhodol. Uviedla, že zdravotný stav maloletej nedovoľoval maloletú otcovi vydať a preto ponúkla možnosť jednak cestou kolízneho opatrovníka a jednak cez SMS správy, že otec môže dieťa navštevovať podľa poslednej úpravy pred vydaním neodkladného opatrenia, teda každú sobotu a nedeľu v domácom prostredí v jej rodinnom dome. Namietala, že súd prvej inštancie síce v rozsudku poukazuje na záujem maloletého dieťaťa, avšak rozhodnutie je iba v záujme otca. Dodala, že rozsudok má aj formálne nedostatky, keď údajnou zmenou pomerov má byť to, že otec si prenajal byt v H., avšak nadobudla presvedčenie, že ani súd ani kolízny opatrovník nedisponuje dostatočnými informáciami o predmetnom byte, keď kolízny opatrovník šetrenie nevykonal. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za neurčitý, nejasný a nevykonateľný, keďže byt otca označený ako byt v H. na T. ulici je široký pojem, na ulici je sídlisko aj rodinné domy. Taktiež poukázala na chybu v IV. výroku, keďže súd prvej inštancie zmenil rozsudok nie z 3. októbra 2020 ale z 10. marca 2020. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh otca ako nedôvodný zamietol.

3. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletej ktorý uviedol, že sa nestotožňuje s názorom matky, že nevyužíva dostatočne určený časový priestor vymedzený ostatným rozsudkom súdu prvej inštancie, keď určené návštevy využíval a následne ich využiť nemohol, keďže sa podrobil operáciám očí a nebol schopný riadiť motorové vozidlo, pričom miesto jeho trvalého pobytu je značne vzdialené od miesta, kde sa zdržiava maloletá. Matka maloletej neprijala žiadne vysvetlenie a pri podaní návrhu na zmenu styku sa riadil skutočnosťou, že návštevy v rodine matky maloletej vyvolávajú zbytočné konflikty a preto si prenajal byt v H., kde je aj miesto jeho pracoviska a tento byt bol plne spôsobilý na stretávanie sa s dcérou, čo však matka odmietla a preto nájomnú zmluvu zrušil. Dodal, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, rodinného domu kde žije sám, na adrese v B., T. XX v okrese Komárno. Uviedol, že rozsudok sa týka výlučne styku maloletej s ním ako otcovi a preto údaje matky maloletej týkajúcej sa jeho rodinných príslušníkov považuje za nedôvodné. Podozkoval že si uvedomuje, že maloletá je dojčená a že je závislá na matke a preto nežiadal, aby sa s maloletou mohol stykať i cez noc. V súčasnosti môže realizovať styk iba v byte matky maloletej, resp. pred jej bytom v parku na ulici, pričom neexistuje prekážka, aby sa styk realizoval bez prítomnosti matky, keďže maloletá konzumuje už aj pevnú stravu. Poukázal na zdravotný stav maloletej a vyjadril nepochopenie s obsahom potvrdenia ošetrojúcej pediatričky, ktorá zakázala odlúčenie dieťaťa od matky pre ochranu zdravia dieťaťa a zabráneniu infekcii v cudzom prostredí. Pobyt

dieťaťa mimo domácnosť matky neohrozuje jeho život a nemá ani výrazne negatívny dopad na jeho ochorenie a pre správny vývin dieťaťa je dôležitá aj jeho interakcia s okolím, pobyt v inom prostredí ako je domácnosť matky vrátane prírody. Treba vychádzať z aktuálneho zdravotného stavu dieťaťa a pri jeho výbere sa preventívne vyvarovať faktorom, ktoré zhoršujú priebeh ochorenia a aj pre zvyšovanie imunity dieťaťa je pobyt vonku dôležitý. Záujem maloletého dieťaťa si vyžaduje spoluprácu oboch rodičov, a to najmä na okolnosti týkajúcich sa zdravotného stavu maloletej, ale i právo otca na pravidelný styk. Dodal, že má taktiež právo na informácie, keď ošetrojúca lekárka maloletej ho odmietla informovať o zdravotnom stave dcéry a tak musel cestou súdneho znalca zistiť jej skutočný zdravotný stav, keďže matka mu súčinnosť odmietla. Dodal, že od podania návrhu vo veci sa zmenili jeho pomery, zrušil nájomnú zmluvu týkajúcu sa bytu v H., avšak trvá na tom, aby sa s maloletou mohol stykať mimo bytu matky, keďže má vytvorené podmienky na styk s maloletou, ktoré skutočnosti nemohol preukázať, keďže k nim prišlo až po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie. Vlastní nehnuteľnosť, v ktorej má vytvorené riadne podmienky pre maloletú a vie sa o ňu postarať. Navrhol, aby odvolací súd po doplnení dokazovania zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že otec je oprávnený stykať sa s maloletou K. každý týždeň v sobotu od 9,00 hod. do 18,00 hod. v nehnuteľnosti otca, keď matka je povinná dieťa na styk pripraviť a odovzdať ho pred miestom svojho bydliska a otec je povinný maloletú odovzdať matke pred miestom jej bydliska v stanovenom čase.

4. K vyjadreniu otca k odvolaniu matky sa opätovne vyjadrila matka, ktorá uviedla, že trvá na svojom odvolaní, od ostatnej úpravy uplynulo len niekoľko mesiacov, nedošlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu rozsudku. Napadnutý rozsudok považuje za nezákonný, rešpektujúci nie záujem dieťaťa, ale záujem otca. Otec maloletej sám nevie čo chce, nevyužíva doteraz určený rozsah styku, spochybňuje zdravotný stav maloletej a žiada upraviť styk každý týždeň od 9,00 hod. do 18,00 hod. u seba v obci B.. S návrhom otca nesúhlasí, keďže maloletej bola ustálená i ďalšia diagnóza a to histamínová intolerancia, ktorá vyžaduje náročnú starostlivosť. Opätovne navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a návrh otca zamietnuť.

5. Matka podaním z 26. júla 2021 oznámila zmenu zdravotného stavu maloletej zaslaním lekárskej správy, z ktorej vyplýva, že maloletá má diagnózu bronchitis, IDS, histamínová intolerancia.

6. Otec maloletej sa opätovne vyjadril k vyjadreniu matky a uviedol, že trvá na svojich predchádzajúcich vyjadreniach, keď je pravdou, že medzičasom bola maloletej diagnostikovaná histamínová intolerancia, avšak ide o stav, s ktorým je potrebné sa naučiť žiť. Zdôraznil, že matka mu nepodáva žiadne informácie o zdravotnom stave maloletej ani o liečebných metódach a liekoch. Zdôraznil, že o realizáciu styku iným spôsobom sa snažil pre nehody pri návšteve dňa 4. apríla 2021, nevedie si evidenciu o svojich návštevách a styku s maloletou, avšak prichádza na návštevu buď so strýkom ich dcéry alebo so starou matkou, má vybudované zázemie vo svojej nehnuteľnosti, kde by sa styk mohol realizovať v kľudnom prostredí. Maloletá od ostatnej úpravy vyrástla, je schopná inak vnímať spoločné stretnutia a inak ich prežívať. Okolnosti, za ktorých sa v súčasnosti realizuje styk sú nevyhovujúce a nie sú v prospech maloletej.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 z.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie dôvody odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu matky maloletej treba priznať úspech, v dôsledku čoho je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie je zmena úpravy styku otca s maloletým dieťaťom.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bol zmenený rozsah a spôsob styku otca s maloletou ostatnýkrát upravený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 10. marca 2020 č.k. 5P/62/2019-53 v zmysle odvolacích námietok

matky maloletej spočívajúcich primárne v nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a neexistencie zmeny pomerov odôvodňujúcich zmeny úpravy styku.

10. Vlastnosťou právoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí je ich zásadná nezmeniteľnosť, ktorá je imanentnou súčasťou záruky právneho štátu. Ak súd o veci raz rozhodol a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, nemožno ju prejednávať znova. Z tejto zásady je výnimka uvedená v § 121 a § 157 CMP, v zmysle ktorej zmenu tam uvedených rozhodnutí (rozsudkov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu) možno dosiahnuť novým konaním v tej istej veci. Hmotno-právnu podmienkou je, že sa zmenia pomery oproti času, keď súd rozhodoval v pôvodnom konaní. Súdne rozhodnutia (napríklad i o úprave styku) možno zmeniť len vtedy, ak sa zmenia pomery.

11. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

12. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

13. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

14. Podľa § 111 písm. d) CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletý súd rozhoduje o styku s maloletým.

15. Ako vyplýva z ustanovenia § 111 a nasl. CMP, konanie o styku s maloletým patrí medzi mimosporové nenávrhové konania patriace do oblasti starostlivosti súdu o maloleté dieťa, do oblasti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. V zmysle ustanovenia § 121 CMP predstavuje zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o úprave styku. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať takých okolností, ktoré odôvodňujú zmenu rozsahu, miesta, spôsobu styku, ktoré okolnosti sa musia závažnejším, trvalejším spôsobom prejavíť v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne, a to okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne.

16. Súd prvej inštancie vážne pochybil, keď zmenu pomerov neskúmal. Podstatná zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, takže súd musí preto podrobne skúmať pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o úprave styku a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Povinnosťou súdu je teda podrobne porovnať zmenu. Pri hodnotení zmeny pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na novú úpravu styku, zohľadňujúc predovšetkým záujem maloletého dieťaťa. Musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovený rozsah styku a okolnosti rozhodujúce pre určenie styku v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave. Pri zmene úpravy styku musí súd starostlivo uvážiť (a odôvodniť), či zmena je na prospech maloletého dieťaťa, či nová úprava zodpovedá nielen záujmu maloletého dieťaťa ale i pomerom oboch rodičov.

17. Mimosporové konania (akým je i konanie o starostlivosti o maloletých a v rámci neho i konanie o úprave styku) sú ovládané tzv. princípom materiálnej pravdy a princípom vyšetrovacím, ktoré vedú k tomu, že iniciatíva je na súde, ktorého povinnosťou je v súčinnosti s účastníkmi rozhodujúce skutočnosti zistiť (účastníkov nezaťažuje dôkazné bremeno), a to bez akéhokoľvek prvku koncentrácie konania. Zistenie skutočného stavu veci závisí do značnej miery od realizácie povinností tvrdenia a dôkaznej, pričom rozdiel medzi sporovým a nesorovým procesom bude aj v objektívnej procesnej zodpovednosti v prípade ich nesplnenia. Aj účastníci mimosporového konania sú povinní úplne a pravdivo opísať (uviesť) skutkové okolnosti. Rozsah a kvalitatívny rámec tejto povinnosti sa viaže na vyčerpávajúce, zrozumiteľné a určité uvedenie tých skutočností, ktoré identifikujú oprávnenosť prejednávaného nároku. Nesplnenie týchto procesných povinností v návrhu na začatie konania nevyklučuje, najmä pokiaľ ide o povinnosť úplného uvedenia právne relevantných skutočností, že môže byť naplnená postupne v priebehu konania, pretože procesná aktivita v týchto konaniach nie je obmedzená tzv. princípom koncentrácie (§ 34 CMP). V mimosporovom konaní nie je neuvedenie dôkazov na preukázanie tvrdení účastníkov možné sankcionovať rozhodnutím v neprospech účastníka, ktorý neuniesol dôkazné bremeno. Uvedené

vyplýva z uplatnenia vyšetrovacieho princípu v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, ktoré vylučujú zodpovednosť účastníkov konania za výsledok konania. Civilný mimosporový poriadok identifikuje rozsah zisťovania skutkového základu a rozhodnutia tak, že súd je povinný zistiť v konaniach podľa tohto zákona skutočný stav veci, ktorý je mierou čo najbližšieho priblíženia sa hmotno-právneho rozsahu práv, povinností a právom chránených záujmov. Uvedené smerovanie nie je možné dosiahnuť bez súčinnosti účastníkov konania, ako aj subjektov na konaní zúčastnených, preto zákon aj v týchto veciach trvá na naplnení základných procesných povinností (povinnosti tvrdenia právne relevantných skutočností a dôkaznej povinnosti).

18. Z obsahu spisového materiálu, ako i odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že súd prvej inštancie si nezabezpečil dostatočné podklady pre rozhodnutie. Prvoinštančný súd si nezabezpečil dostatočné podklady pre posúdenie dôvodnosti návrhu otca na zmenu úpravy styku určením širšieho rozsahu a určením iného miesta na realizáciu styku, na základe čoho je potrebné považovať jeho záver o zmene pomerov za predčasný. Nestačí, pokiaľ účastníci tvrdia, že k takejto zmene pomerov došlo, ale je potrebné, aby zmena pomerov bola preukázaná vykonanými dôkazmi. S prihliadnutím na vyššie uvedené bolo povinnosťou súdu prvej inštancie vykonať všetky účastníkmi navrhnuté dôkazy, ktorými je možné preukázať pomery účastníkov a s uplatnením vyšetrovacieho princípu vykonať i ďalšie dôkazy za účelom zistenia skutočného stavu veci.

19. Odvolací súd v súlade s vyššie uvedeným dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec právne neposúdil v zmysle § 121 CMP, o zmene úpravy styku rozhodol bez preukázania relevantnej zmeny pomerov, teda možno uzavrieť, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nevykonal dôkazy a preto je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

20. Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva však i jeho nepreskúmateľnosť. Súd prvej inštancie v bodoch 1. až 9. poukazuje síce na jednotlivé vykonané dôkazy, v bode 11. až 15. cituje zákonné ustanovenia a v bodoch 16. až 18. uvádza s výnimkou troch viet len všeobecné teoretické východiská o úprave styku. V troch vetách čiastočne sa vzťahujúcich ku konkrétnemu prípadu uvádza len nasledovné: „Súd dospel k záveru, že záujem dieťaťa vzhľadom na zistený zdravotný stav si vyžaduje naďalej úpravu styku v prítomnosti matky, pri ktorom dieťa cíti väčšie bezpečie a skutočnosť, že spôsob styku takto prebiehal až do septembra 2020. V danom prípade sú vytvorené podmienky na to, aby otec sa mohol s dieťaťom zatiaľ počas víkendov každý týždeň, čo zatiaľ postačuje na vytváranie citových väzieb dieťaťa do dvoch rokov, ktoré si ešte celkom nepamätá tieto stretnutia a má šancu si vytvárať svoj vzťah k druhému rodičovi a neskôr tento vzťah objektívne hodnotiť, bez ohľadu na ovplyvňovanie zo strany druhého rodiča. Pokiaľ ide o úpravu styku súd ponechal styk v uvedenom rozsahu ako bolo v pôvodnom rozhodnutí s minimálnym predĺžením o pol hodinu, keď dieťa potrebuje po návrate domov sa naobedovať a následne chodiť spať“.

21. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné, nejasné, zmätočné, neposkytujúce žiadne relevantné dôvody prečo súd prvej inštancie rozhodol o zmene ostatného rozhodnutia o úprave styku.

22. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

23. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnúť tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa

všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/04) ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I.ÚS 50/04).

24. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné, zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných veciach a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka konania a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu - rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti a tieto ustanovenia treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci.

25. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie sa ustanovením § 220 CSP dôsledne neriadil. V odôvodnení napadnutého rozsudku úplne absentuje posúdenie veci, vyhodnotenie zmeny pomerov odôvodňujúce zmenu ostatného rozhodnutia o úprave styku otca s maloletou, vyhodnotenie skutkových zistení. Len vymenovanie dôkazov, ktoré súd prvej inštancie vykonal je možné považovať za absenciu postupu v zisťovaní skutkového stavu. Nie je postačujúce, ak súd vymenuje vykonané dôkazy, ale neuvedie, čo konkrétne z nich zistil. Zistený celkový skutkový stav má predstavovať skutkovú situáciu predvídanú v hypotéze aplikovateľnej právnej normy. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu tiež nie sú zrejme pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zjavné, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V súhrne, vzhľadom na uvádzané možno uviesť, že súd prvej inštancie absolútne neodôvodnil v čom spočívala zmena pomerov oproti ostatnému rozhodnutiu, ktorá ho viedla k zmene úpravy styku otca s maloletou.

26. Záverom sa žiada dodať, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok ani vady prvoinštančného konania a preto bolo nutné tento rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

27. Vzhľadom na pochybenia súdu prvej inštancie vec sa dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie. Úlohou odvolacích súdov však je napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným doplnením alebo zopakovaním dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania.

28. Odvolací súd s použitím ust. § 369 ods. 1 písm. b) a c) CSP v spojení s § 35 a 36 CMP rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a aj v časti závislého výroku o trovách konania (odvolaním nenapadnutého), zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie v zmysle § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Povinnosťou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní bude doplniť dokazovanie v naznačenom smere a až následne po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu majúci vplyv na zmenu styku otca s maloletou K., opätovne vo veci rozhodol. Povinnosťou súdu prvej inštancie

v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu je komplexne vyhodnotiť zmenu pomerov oproti ostatnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie a dôvodnosť úpravy styku v širšom rozsahu a v inom prostredí ako doposiaľ, svoje rozhodnutie v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

30. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie nielen o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, ale aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).